

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В ГІРСЬКИХ РЕГІОНАХ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІРИ

**Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної конференції
22-23 листопада 2022 року**

Івано-Франківськ - 2022

Кіліченко Оксана. ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНИХ СИТУАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	42
Коваль Людмила, Попова Ольга. КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	44
Лавренко Світлана. ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	48
Лісовий Вадим, Полянко Микола. НАПРЯМИ ПЕРЕОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	51
Малиновська Ірина. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ ЯК ФОРМИ ПОДОЛАННЯ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ.....	54
Мачинська Наталія. СПІВПРАЦЯ ТА ПАРТНЕРСТВО – ЯК СПОСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІДЕЙ ТА РІШЕНЬ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ...	57
Мочан Тетяна, Губаль Ганна. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	60
Оліяр Марія. ДІАЛОГІЧНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК ВИМОГА ЧАСУ.....	61
Паска Андрій. ВИКОРИСТАННЯ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГІРСЬКИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	64
Поясик Оксана. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ВИХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІЖНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ПЛАСТ» У МІЖВОЄННІ РОКИ МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ.....	68
Прокопів Любов, Деренюк Мар'яна. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ МЕДІАОСВІТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	70
Родчин Зоряна. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	72
Рудейчук-Кобзева Мар'яна. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	76

важливий крок до їхньої успішної особистісної та професійної самореалізації, розвитку майбутньої кар'єри та життєвих пріоритетів.

Отже, кафедра початкової освіти на сучасному етапі свого розвитку розпочала активно спрямовувати свої наукові пошуки на підготовку майбутніх педагогів в умовах зміненої реальності. Кожен викладач кафедри тримає стійкий форпост освіти і ставить перед собою мету – забезпечити майбутніх учителів початкової школи не лише якісною освітою в безпечних умовах, але й допомогти творчо реалізуватися. Активність науково-педагогічних працівників, їх потужний інтелектуальний потенціал, відповідальність і працьовитість, помножені на оптимізм та доброзичливість, які давно стали візитівкою кафедри початкової освіти, спряють ефективній організації інноваційного та доступного освітнього процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль Л. В. Сучасний факультет – інституція освіти і культури : матер. V Всеукр. наук.-практ. конф. «Підготовка майбутніх педагогів у контексті впровадження Концепції Нової української школи» (Бердянськ, 16 вересня 2021 р.). Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2022. С. 9-13.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Олександра Яківна Савченко. Уроки співпраці і спілкування : збірник матер. I Всеукр. пед. читань пам'яті О. Я. Савченко «Олександра Яківна Савченко. Уроки співпраці і спілкування», Київ, 4 листопада 2021 р. (наукове електронне видання) / укладач О. В. Онопрієнко. Київ : Педагогічна думка, 2021. 96 с.
4. Коваль Л., Попова О. Педагогічні тренди фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів : матер. I міжвуз. наук.-практ. інтернет-конф. «Пріоритети щодо змісту та структури сучасної освіти в умовах трансформаційних змін» 10 березня 2022 р. Покровськ : КЗ «ППФК», 2022. С. 5–11.
5. Університет був, є і буде : інтерв'ю з ректором Бердянського державного педагогічного університету професором Ігорем Богдановим. URL: <https://us.bdpu.org.ua/profesor-ihor-bohdanov-universytet-buv-ie-i-bude.html> (дата звернення 15.11.2022).

Лавренко Світлана,
кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра початкової і професійної освіти,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
(м. Харків, Україна)

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасних країнах пильна увага до професійної підготовки майбутнього учителя пов'язана із зміною ролі освіти та ролі педагога в освітньому процесі. Сучасне бачення педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів базується на розумінні того, що якість освіти та педагогічної підготовки учителя у педагогічному закладі вищої освіти впливає не лише на якість знань учнів, а й на розвиток їх інтелектуальних здібностей, формування соціальних цінностей, є основою продуктивної діяльності та активності громадян. Сучасний учитель повинен вміти розбиратися в інноваційних педагогічних технологіях, розробляти та вміти їх реалізувати. Відповідно, такого учителя треба готувати по-новому. Багато дискусійних питань викликають форми роботи зі студентами, переважно фронтальні. [1, 3-4] Внаслідок цього типовим явищем стає несформованість у майбутніх педагогів творчих здібностей. Також студенти потребують не лише інтелектуальної допомоги, а й психолого-педагогічної підтримки. Побудова єдиної системи психолого-педагогічного супроводу учителів початкових класів у процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти дозволить підвищити рівень їхнього особистісно-професійного розвитку. Система супроводу передбачає якісне покращення допомоги та підтримки майбутнім учителям. Формами супроводу майбутніх учителів можуть бути проблемні або комунікативні групи [2, с. 23].

Напрямами здійснення індивідуального підходу до професійної підготовки вчені пропонують індивідуальне наставництво, навчання, побудоване на основі семінарів, що сприяє розвитку рефлексивного мислення; ведення студентами «щоденника рефлексії», створення студентами спільно з викладачами проблемної моделі педагогічного процесу тощо.

Основними тенденціями вдосконалення навчання студентів є практична підготовка майбутнього учителя до спілкування на основі тренінгових занять, використання практико-орієнтованих форм навчання (мікрвикладання, моделювання навчальних ситуацій, аналіз відеофрагментів уроків), лабораторні практикуми, використання колективно-групових інтерактивних технологій навчання. [2]

До умов модернізації професійної підготовки учителя початкових класів у системі вищої педагогічної освіти науковці відносять розробку теоретичних моделей діяльності та особистості учителя початкових класів нового типу; обґрунтування критеріїв особистісно-професійного розвитку майбутнього учителя початкових класів у процесі навчання у закладі вищої освіти; дидактико-методичну підготовку майбутніх учителів початкових класів до колективно-групової педагогічної діяльності; реалізацію принципів гуманізації, гуманітаризації, диференціації та інтеграції у змісті освіти майбутнього учителя; засвоєння студентами колективно-групових програм навчання у сучасній початковій школі.

В даний час широкого поширення набуло інтерактивне навчання як таке, що засноване на активній взаємодії з викладачем. При інтерактивному навчанні

між суб'єктом та об'єктом навчання виникає добре організований взаємозв'язок, двосторонній обмін інформацією. Метою інтерактивної моделі є організація комфортних умов навчання, коли учасники освітнього процесу активно взаємодіють між собою. При організації інтерактивного навчання моделюють життєві ситуації, використовують рольові ігри, питання вирішують, ґрунтуючись на аналізі ситуації та обставин [1, 3]. Тому структура інтерактивного заняття значно відрізняється від структури звичайного, а отже, потребує досвіду та професіоналізму викладача. Структура заняття будується на елементах інтерактивної моделі навчання – інтерактивних технологіях, які роблять заняття цікавим, насиченим.

Допустимо впровадження інтерактивної роботи під час занять, де відбувається засвоєння викладеного нового матеріалу, на заняттях, де застосовуються знання, на спеціальних заняттях як узагальнення чи опитування. На початкових етапах навчання досить ефективна робота у парах. Її величезним плюсом є можливість висловитись кожному студенту, здійснити обмін власними ідеями з партнером, а потім озвучити їх усім, і найголовніше – до роботи буде залучено кожного студента.

Використання інтерактивних технологій під час підготовки майбутніх учителів початкових класів дозволяють у навчально-ігровому полі програти різні особистісні та посадові ролі, освоїти їх під час створення майбутньої моделі людської взаємодії у виробничій ситуації. При застосуванні під час навчання інтерактивних технологій студенти максимально наближені до умов навчального матеріалу, включаються до ситуації, що вивчається, спонукаються до активних дій, переживають стан успіху і мотивують свою поведінку.

В рамках занять в педагогічних закладах вищої освіти інтерактивну модель можна впровадити за допомогою таких інтерактивних технологій, як робота у невеликих групах – по 2, 3, 4 особи, вправа «Карусель», лекції з проблемним викладом, у яких моделюється проблемна ситуація, і передбачається, що студенти знайдуть новий спосіб її вирішення, оскільки використовуючи йому відомий, вирішити ситуацію вони неспроможні, семінар (дебати, обговорення), евристична розмова, коли викладач не повідомляє готовий матеріал, а правильно поставленими питаннями дозволяє з урахуванням вже існуючих умінь і знань дійти до нових понять, конференція, ділова гра, заняття із використанням мультимедійних засобів, технологія моделювання, технологія повноцінної співпраці [3-4].

Колективно-груповою формою організації навчально-пізнавальної діяльності передбачає роботу кількох груп студентів за наявності взаємодії всередині групи під керівництвом викладача (безпосередній чи опосередкований) над однаковими чи різними навчальними завданнями, які мають спільну мету. Навчальний матеріал сприймається та засвоюється на основі сукупності індивідуальної роботи кожного члена групи, в індивідуальному темпі та з урахуванням власного рівня підготовленості кожного члена групи.

Основними компонентами змісту підготовки студентів до впровадження інтерактивних технологій в освітній процес початкової школи є система мотивів, знань та вмінь майбутнього вчителя, відповідно до чого виділяють

мотиваційний компонент (усвідомлення вчителем об'єктивної і суб'єктивної значущості інтерактивних технологій в початковій школі; прагнення до самоаналізу, самооцінки, професійного самовдосконалення), змістовний компонент (засвоєння системи загальнопедагогічних, предметних та узагальненометодичних знань про сутність та види інтерактивних технологій) та процесуальний компонент (оволодіння вмінням впроваджувати інтерактивні технології в освітній процес початкової школи) [3, с. 92]. Результатом підготовки майбутніх учителів початкових класів до впровадження інтерактивних технологій в професійній діяльності є сформована готовність до впровадження інтерактивних технологій в освітній процес початкової школи.

Таким чином, підготовка нового вчителя початкових класів передбачає оновлення підходів до даного процесу – перегляд форм, методів навчання, активну взаємодію студентів з викладачем, одним з проявів якої є інтерактивне навчання. При організації інтерактивного навчання моделюють життєві ситуації, використовують рольові ігри, вирішують питання, ґрунтуючись на аналізі ситуації та обставин. Інтерактивне навчання студентів є однією із складових якісної підготовки вчителя-професіонала для початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глотов О., П'ятакова Г. Інтерактивні методики та специфіка їх застосування у вищій школі. Київ : Атіка, 2018. 21 с.
2. Ігнатенко Н. Новій школі – учитель нового типу. Київ : Методика, 2015. 68 с.
3. Комар О. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій. Теоретико-методичні аспекти. Умань : РВЦ «Софія», 2010. 332 с.
4. Пометун О. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів : інтерактивні технології у ВНЗ. Умань : РВЦ «Софія», 2007. 66 с.

Лісовий Вадим,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри музики,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
(м. Чернівці, Україна)

Полянко Микола,
аспірант кафедри педагогіки та методики початкової освіти,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
(м. Чернівці, Україна)

НАПРЯМИ ПЕРЕОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ